

УДК 311:33

ОРГАНІЗАЦІЯ СТАТИСТИКИ В УКРАЇНІ

Орешко Ангеліна Федорівна,

здобувачка вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

***Анотація:** Організація статистичної діяльності в Україні, де застосовано централізовану систему з державним комітетом статистики (Держкомстат). Зазначається, що Держкомстат виконує ключові завдання у формуванні та реалізації державної статистичної політики, забезпечує збір, аналіз та поширення інформації про різні аспекти економіки, соціуму та довкілля. Окрім цього, розглядається роль Державної служби статистики України (ДССУ) у здійсненні статистичних функцій, включаючи різні аспекти економічного та соціального розвитку. Стаття підкреслює важливість законодавчого забезпечення статистичної діяльності в Україні та розглядає роль місцевих та регіональних органів у цьому процесі.*

***Ключові слова:** Україна, статистика, Державний комітет статистики, Державна служба статистики, централізована система, економіка, соціум, законодавство, регіональні органи.*

В організації статистичної діяльності країни світу обирають один з двох шляхів - створення централізованої системи державної статистики або децентралізованої системи статистичних організацій. Перший шлях обрали країни Східної Європи, в тому числі й Україна, а також Канада, Німеччина та ін. В названих країнах існує центральний статистичний орган, який керує статистичною діяльністю в межах країни. Так, в Україні – це Державний комітет статистики України (Держкомстат) [1].

Основними завданнями Держкомстату є участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері статистики, збирання, аналіз та поширення статистичної інформації про економічні, соціальні, демографічні та екологічні явища в Україні, забезпечення її повноти та достовірності, розроблення та вдосконалення статистичної методології, впровадження новітніх інформаційних технологій, а також координація дій між різними органами влади та іншими юридичними особами у питаннях, пов'язаних зі збиранням та використанням статистичної інформації.

Управління статистикою в Україні здійснюється через Державний комітет статистики, який керує системою статистичних органів, організованих за адміністративно-територіальним принципом. Цей комітет видає нормативні акти, що стосуються організації обліку та звітності, які є обов'язковими для дотримання всіма суб'єктами господарювання незалежно від їх форми власності. Підприємства та організації подають свої статистичні звіти та інші

документи до відповідних районних (міських) відділів та обласних управлінь статистики.

Органи державної статистики здійснюють перевірку звітності на достовірність та повноту даних. Крім того, вони організують спеціальні статистичні спостереження, складають баланси, розраховують макроекономічні показники, а також оцінюють рівень життя населення тощо.

Зазвичай, на орган статистики покладено такі завдання та функції: проведення державної політики в галузі статистики, контроль та нагляд у сфері державної статистичної діяльності; ведення загальнодержавних реєстрів та систем різних видів статистичної інформації; організація та проведення перепису населення; обробка, розрахунок і аналіз офіційних статистичних даних [2].

На Державній службі статистики України (ДССУ) сповірено керівництво всіма аспектами збору, обробки та аналізу статистичних даних на рівні країни. Організаційна структура ДССУ включає різні відділи, такі як Департамент національних рахунків, статистики виробництва, фінансової статистики підприємств, статистики послуг, сільського господарства та навколишнього середовища, обстежень домогосподарств, торгівлі, праці, населення та регіональної статистики, цін та інші. Кожен рік ДССУ розробляє і затверджує програму статистичних робіт на наступний календарний рік, яка підлягає узгодженню на засіданні Уряду. Окрім ДССУ, інші державні органи, такі як Національний Банк, Міністерство Фінансів, Міністерство Охорони Здоров'я, МВС, також здійснюють виділені статистичні роботи відповідно до своїх повноважень та потреб.

Управління статистикою в Україні ґрунтується на законодавчих актах, зокрема на Законі України від 17 вересня 1992 року № 2614-ХІІ "Про державну статистику", який був переглянутий у 2000 році. Цей закон встановлює правові засади збору, обробки та поширення статистичної інформації в країні.

На місцевому рівні статистична діяльність ведеться через територіальні органи державної статистики. У центрах областей таку роботу здійснюють Головні управління статистики. У свою чергу, в районах цю функцію виконують управління та відділи статистики. Наприклад, у Львівській області можна відзначити наявність двох управлінь статистики, що знаходяться у Дрогобичському та Стрийському районах. У більшості районів цієї області існують по 12 відділів статистики.

Ці органи не лише здійснюють збір та обробку статистичних даних, але й контролюють їхню достовірність та повноту. Крім того, вони проводять спеціально організовані статистичні спостереження, складають баланси, розраховують макроекономічні показники, а також вивчають рівень життя населення та інші соціально-економічні аспекти. Це дозволяє уряду та громадянам мати об'єктивні дані для прийняття рішень у сфері економіки, політики та суспільного розвитку.

Основним завданням усіх органів статистики є збирання, перевірка достовірності, розробка, узагальнення, аналіз і подання в установленні строки законодавчим, виконавчим, управлінським і господарським органам науково

обґрунтованих статистичних даних, які характеризують економічний і соціальний розвиток країни, виконання загальнодержавних і регіональних програм, зростання ефективності суспільного виробництва, економічних реформ, використання природних, трудових і матеріальних ресурсів, динаміку життєвого рівня народу тощо [3].

Україна є централізованою системою державної статистики з Державним комітетом статистики України (Держкомстат) на чолі. Держкомстат відповідає за збір, аналіз та поширення статистичних даних у різних сферах, включаючи економіку, соціальні та екологічні показники. Національна служба статистики України виконує ключові функції на рівні країни, а також управління статистикою ґрунтується на відповідних законодавчих актах. Діяльність органів статистики сприяє прийняттю обґрунтованих рішень у сферах економіки, політики та суспільного розвитку, забезпечуючи об'єктивні дані для уряду та громадян.

Список використаних джерел:

1. Сучасна організація статистичної діяльності - Бібліотека BukLib.net. Головна - Бібліотека BukLib.net. URL: <https://buklib.net/books/22476/> (дата звернення: 09.03.2024).
2. Національний орган статистики. www.wikidata.uk-ua.nina.az. URL: https://www.wikidata.uk-ua.nina.az/Національний_орган_статистики.html (дата звернення: 09.03.2024).
3. Завдання і організація статистики в Україні. Pidru4niki. URL: https://pidru4niki.com/1618080552998/statistika/zavdannya_organizatsiya_statistiki_ukrayini (дата звернення: 10.03.2024).

Abstract: *The organization of statistical activities in Ukraine employs a centralized system with the State Statistics Committee (Derzhkomstat). Derzhkomstat is identified as carrying out key tasks in shaping and implementing state statistical policy, ensuring the collection, analysis, and dissemination of information on various aspects of the economy, society, and the environment. Additionally, the role of the State Statistics Service of Ukraine (SSSU) in performing statistical functions, including various aspects of economic and social development, is considered. The article emphasizes the importance of legislative support for statistical activities in Ukraine and examines the role of local and regional bodies in this process.*

Keywords: *Ukraine, statistics, State Statistics Committee, State Statistics Service, centralized system, economy, society, legislation, regional bodies.*

Науковий керівник: Христенко О. А.,

*канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна*